
Kyrkomötet
Motion 2021:54
av Hans-Olof Andrén och Torvald Johansson

Direktiv för psalmboksrevisionen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komplettera direktiven för arbetet med psalmboksrevisionen med kravet att psalmer som tas upp i samlingen Nya psalmer ska ha överlåtits till Svenska kyrkan.

Motivering

I KsSkr 2021:6 begär kyrkostyrelsen kyrkomötets synpunkter på bland annat föreslagna direktiv för det fortsatta arbetet med psalmboksrevisionen. Avsikten är att till en början inrikta arbetet på nya psalmer, eftersom upphovsrättsliga frågor behöver utredas innan en revision av 1986 års psalmbok kan påbörjas. Kyrkostyrelsen gör bedömningen att denna fortfarande fungerar väl och att därför revisionen inte brådskar.

Vi delar bedömningen att nuvarande psalmbok fungerar väl. Det största problemet med psalmboken är att alla psalmer inte kunnat göras digitalt tillgängliga på grund av upphovsrättsliga konflikter. Detta är mycket allvarligt; psalmbokens gamla ställning som "folkbok" kräver idag att det går lätt att finna psalmerna på nätet. Tiden är förbi när nästan alla fick en psalmbok som gåva vid konfirmationen. Vid förberedelser inför dop, vigsel och begravning förväntar sig därför de berörda att psalmboken (liksom gudstjänstordningarna) finns lätt tillgängliga på nätet.

Det var givetvis omöjligt för kyrkomötet att förutse tillkomsten av digitala medier när psalmboken beslutades år 1986, men det gäller nu att i möjligaste mån inte försätta Svenska kyrkan i en liknande situation efter ett för oss idag okänt teknikskifte. Det bör därför ställas krav på upphovsrättsinnehavarna till varje ny psalm att de ska vara villiga att överlåta verket till Svenska kyrkan (givetvis mot skälig ersättning). Nås ingen överenskommelse om överlåtelse ska psalmen inte tas upp i förslaget till nya psalmer. Vi kan inte riskera att fortsatt råka in i konflikter när befintliga avtal om upplåtelse visar sig inte kunna hantera nya teknikskiften. Ersättningen för överlåtelsen bör regleras en gång för alla. Förmånen, erkänslan, ja äran av att få sitt verk upptaget i kyrkans psalmskatt ska inte behöva kompletteras med kontinuerliga inkomster av upplåtelseavgifter.

I de föreslagna direktiven för det fortsatta arbetet med nya psalmer anger kyrkostyrelsen att "... direktiv för detta arbete bör utgå från målsättningen att Svenska kyrkans framtida psalmskatt ... blir – långsiktigt tillgänglig ...". Detta specificeras senare: "Frågan om tryckt material i relation till digital hantering ska hanteras och ske med målsättning att hela Svenska kyrkans psalmskatt kan göras digitalt tillgänglig." Detta är oklara skrivningar, som dessutom inte tar höjd för av oss idag okända teknikskiften. Den behöver därför kompletteras med ett krav på överlåtelse, exempelvis: "En

Mot 2021:54 förutsättning för att en ny psalm ska tas upp i samlingen Nya psalmer är att den har överlåtits till Svenska kyrkan.”

Göteborg den 1 augusti 2021

Hans-Olof Andrén (POSK)

Torvald Johansson (POSK),